

Byla C-368/20

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį

Gavimo data:

2020 m. rugpjūčio 5 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Landesverwaltungsgericht Steiermark (Austrija)

Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2020 m. liepos 23 d.

Pareiškėjas:

NW

Atsakovė:

Landespolizeidirektion Steiermark

Pagrindinės bylos dalykas

Reglamentas (ES) 2016/399 (Šengeno sienų kodeksas) – Vidaus sienų kontrolės draudimas – Laikinas vidaus sienų kontrolės atnaujinimas – Kontrolės pratęsimas keliais nacionaliniais nutarimais viršijant Šengeno sienų kodekse numatytus apribojimus laiko atžvilgiu – Leistinumai – Suderinamumas su teise laisvai judėti

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Sąjungos teisės išaiškinimas, SESV 267 straipsnis

Prejudiciniai klausimai

1. Ar Sąjungos teisei prieštarauja nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos, priimant kelis nacionalinius nutarimus, sukeliama pratęsimo laikotarpių kumuliacija ir taip sudaroma galimybė atnaujinti sienų kontrolę ilgesniam nei dviejų metų laikotarpiui, viršijant 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių

asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) 25 ir 29 straipsniuose nustatytus apribojimus, be atitinkamo 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) 29 straipsnyje numatyto Tarybos įgyvendinimo sprendimo?

2. Jei atsakymas į pirmąjį klausimą būtų neigiamas:

Ar SESV 21 straipsnio 1 dalyje ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 45 straipsnio 1 dalyje nustatyta Europos Sąjungos piliečių teisė laisvai judėti, visų pirma atsižvelgiant į 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) 22 straipsnyje įtvirtintą principą, kad vidaus sienas kertantys asmenys netikrinami, turi būti aiškinama taip, kad ši teisė apima asmens teisę nebūti tikrinamam kertant vidaus sieną, jei laikomasi Sutartyse ir visų pirma 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) nurodytų sąlygų ir išimčių?

Nurodomi Sąjungos teisės aktai

SESV, konkrečiai 21 straipsnio 1 dalis ir 72 straipsnis

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija, konkrečiai 45 straipsnio 1 dalis

2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) (toliau – Šengeno kodeksas), konkrečiai 22, 25 ir 29 straipsniai

2017 m. gegužės 11 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2017/818, kuriuo pateikiama Rekomendacija dėl laikinos vidaus sienų kontrolės išimtinėmis aplinkybėmis, keliančiomis pavojų bendram Šengeno erdvės veikimui, pratęsimo

Nurodomi nacionalinės teisės aktai

2019 m. gegužės 9 d. *Verordnung des österreichischen Bundesministers für Inneres über die vorübergehende Wiedereinführung von Grenzkontrollen an den Binnengrenzen* (Austrijos federalinio vidaus reikalų ministro nutarimas dėl laikino vidaus sienų kontrolės atnaujinimo, toliau – 2019 m. gegužės 9 d. nutarimas)

Trumpas faktinių aplinkybių ir proceso pagrindinėje byloje aprašymas

- 1 Pareiškėjas, 2019 m. lapkričio 16 d. asmeniniu automobiliu įvažiuodamas iš Slovėnijos, buvo patikrintas Špilfeldo pasienio kontrolės punkte. Patikrinimo metu

jo buvo paprašyta parodyti pasą arba asmens tapatybės kortelę. Jam paklausus, ar tai sienų, ar tapatybės kontrolė, jis buvo informuotas, kad tai yra sienų kontrolė. Jam dar kartą paklausus, kas nutiks, jeigu paso jis neparodys, jam buvo atsakyta, kad tokiu atveju bus užfiksuotas nusižengimas.

- 2019 m. gruodžio 19 d. pareiškėjas prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiam teismui pateikė skundą dėl sienų kontrolės. Jo teigimu, ši kontrolė yra neteisėtas tiesioginės administracinės prievartos aktas.

Glaustas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

- Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas abejoja, ar nagrinėjamos sienų kontrolės teisinis pagrindas – 2019 m. gegužės 9 d. nutarimas – yra suderinamas su Sąjungos teise, visų pirma su Šengeno kodeksu.
- Šengeno kodekso 22 straipsnyje nustatyta, jog draudžiama tikrinti Europos Sąjungos vidaus sieną kertančius asmenis. Kodekse numatytos dvi šio draudimo išimtys. Pagal Šengeno kodekso 25 straipsnį iškilus rimtai grėsmei viešajai tvarkai arba vidaus saugumui leidžiama atnaujinti vidaus sienų kontrolę. Pagal Šengeno kodekso 29 straipsnį vidaus sienų kontrolė gali būti atnaujinta, kai dėl ilgalaikių rimtų trūkumų, susijusių su išorės sienų kontrole, kyla grėsmė erdvės be vidaus sienų bendram veikimui, viešajai tvarkai ar vidaus saugumui.
- Austrijoje vidaus sienų kontrolė buvo atnaujinta nuo 2015 m. rugsėjo 16 d. Nuo 2015 m. rugsėjo 16 d. iki 2016 m. gegužės 10 d. jos vykdymas buvo grindžiamas Šengeno kodekso 29 straipsniu, vėliau – Šengeno kodekso 25 straipsnio 2 dalimi. Nuo 2016 m. gegužės 11 d. iki 2017 m. lapkričio 11 d. kontrolė, grindžiama trimis vienas po kito priimtais Tarybos įgyvendinimo sprendimais, pastarąjį kartą – Įgyvendinimo sprendimu 2017/818, buvo kelis kartus pratęsta.
- Kadangi Europos Komisija po 2017 m. lapkričio 11 d. nebepateikė Tarybai pasiūlymo dėl vidaus sienų kontrolės pratęsimo, po šios dienos vidaus sienų kontrolės pratęsimas Austrijoje galėjo būti taikomas tik remiantis Šengeno kodekso 25 straipsnio 1 dalimi.
- 2017 m. spalio 12 d. pranešimu *Bundesminister für Inneres* (federalinis vidaus reikalų ministras) informavo Europos Komisiją, kad sienų kontrolė buvo pratęsta dar šešiams mėnesiams (nuo 2017 m. lapkričio 11 d. iki 2018 m. gegužės 11 d.). Vėliau, remiantis trimis tolesniais *Bundesminister für Inneres* nutarimais, ji buvo dar tris kartus pratęsta kaskart šešiams mėnesiams, pastarąjį kartą – 2019 m. gegužės 9 d. nutarimu laikotarpiui nuo 2019 m. gegužės 13 d. iki 2019 m. lapkričio 13 d.
- Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas mano, kad šie vienas po kito iš eilės priimti nutarimai dėl vidaus sienų kontrolės pratęsimo yra Sąjungos teisę pažeidžianti Šengeno kodekse nustatyto bendro leistino vidaus sienų kontrolės atnaujinimo laikotarpio kumuliacija, nes tokia kumuliacija prieštarauja

Šengeno kodekso 25 straipsnio 4 dalies formuluotei. Jeigu ši kumuliacija būtų leidžiama, būtų įmanoma apeiti bet kokį sienų kontrolės apribojimą laiko atžvilgiu.

- 9 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas suvokia, kad remiantis SESV 72 straipsniu taip pat leidžiama nukrypti nuo vidaus sienų kontrolės draudimo, tačiau prieina prie išvados, kad nagrinėjamu atveju šiuo straipsniu remtis negalima.
- 10 Austrijos *Bundesminister für Inneres* pranešimai Europos Komisijai apie atnaujinamą vidaus sienų kontrolę grindžiami ne SESV 72 straipsniu, nes nė viename iš jų ši norma nebuvo paminėta. Be to, atrodo, kad bendrai draudžiama daryti nuorodą į SESV 72 straipsnį. Nukrypstančios Šengeno kodekso nuostatos jau yra išimtys, leidžiančios atnaujinti sienų kontrolę viešosios tvarkos ir vidaus saugumo sumetimais, todėl SESV 72 straipsnio atžvilgiu laikytinos *leges speciales*. Jeigu valstybė narė, praėjus Šengeno kodekse aiškiai nustatytam terminui, vėl galėtų remtis SESV 72 straipsniu, tai sumenkintų Šengeno kodekse reglamentuojamo sienų kontrolės atnaujinimo apribojimo laiko atžvilgiu poveikį.